NORAKSTS
Lietas Nr. 11370098908
Lietas arhīva Nr. K06-0004-13/6

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē 2013.gada 23.septembrī

Zemgales apgabaltiesa

tiesas sēdes priekšsēdētājs, tiesnesis V.Sprudzāns

ar tiesas sēdes sekretāri I.Boži

piedaloties prokurorei E.Dreiblathenai

aizstāvei, zvērinātai advokātei Z.Pavārei

cietušā pārstāvim, zvērinātam advokātam A.Zujevam

atklātā tiesas sēdē Aizkrauklē, Jaunceltnes ielā Nr.5, iztiesāja krimināllietu, kurā

/pers. A/, /personas kods/,

apsūdzēts pēc Krimināllikuma 179.panta 3.daļas.

Novērtējusi pierādījumus lietā, tiesa

n o s k a i d r o j a

apsūdzētais /pers. A/ izdarīja svešas, viņam uzticētas mantas prettiesisku iegūšanu lielā apmērā (piesavināšanās), šādos apstākļos:

2008.gada 23.septembrī /pers. B/ izsniedza /pers. A/ notariāli apstiprinātu ģenerālpilnvaru, saskaņā ar kuru /pers. A/ tika pilnvarots brīvi rīkoties ar /pers. B/ piederošo daļu no nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ /adrese/, tai skaitā, saņemt samaksu par nekustamo īpašumu. 2008.gada 24.oktobrī saskaņā ar pirkuma līgumu uz /pers. B/ vārda AS „SEB banka" tika atvērts bankas konts LV /konta numurs/un tajā pārskaitīti Ls 20.000,00, par ko darījuma veicējs paziņoja /pers. A/ kā /pers. B/ pilnvarotajai personai. Neinformējot /pers. B/ par konta atvēršanu un naudas ieskaitīšanu, /pers. A/, izmantojot /pers. B/ izsniegto ģenerālpilnvaru, mantkārīgu motīvu vadīts, laika posmā no 2008.gada 27.oktobra līdz 2008.gada 12.novembrim vairākās reizēs no /pers. B/ konta noņēma cietušajam piederošos naudas līdzekļus kopsummā Ls 19.900,00. Minēto naudas summu /pers. A/ nenodeva /pers. B/, bet, prettiesiski to ieguvis, izlietoja pēc saviem ieskatiem, nodarot cietušajam /pers. B/ mantisko kaitējumu Ls 19.900,00 kopsummā, kas atzīstami par lieliem apmēriem.

Ar savu rīcību /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 179.panta 3.daļā (likuma redakcijā līdz 2013.gada 1.aprīlim).

Tiesas sēdē apsūdzētais /pers. A/ sevi par vainīgu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā neatzina un liecināja, ka viņš esot paņēmis tikai to, kas viņam pienācies. Viņam tikušas izsniegtas pilnvaras, ar kurām cietušais /pers. B/ un arī /pers. A/ pilnvarojuši viņu pārdot īpašumu /Nosaukums A/. Bijusi runa, ka šo īpašumu varētu pārdot par Ls 200.000,00, un viņam pienākas Ls 20.000,00. /pers. A/ atsaukusi pilnvaru 2005.gada jūlijā un /pers. A/ vietā viņš vairs neko neesot kārtojis. Viņam zvanījis /pers. D/ un pateicis, ka nauda ir ieskaitīta, un viņš atbildējis /pers. D/, ka pateiks to /pers. B/. Bet, kad aizgājis pie cietušā, /pers. B/ bijis alkohola reibumā, gulējis, un tāpēc nebijis par naudas ieskaitīšanu kam teikt. Nākošā dienā pie /pers. B/ viņš vairs nebraucis. Vienošanās par to, ka var paņemt naudu no konta ar cietušo viņam neesot bijusi, bet bijusi vienošanās, ka viņš var saņemt naudu. Viņš izņēmis naudu no /pers. B/ konta un pēc naudas izņemšanas viņš samaksājis advokātam Valsts amatpersona par juridiskajiem pakalpojumiem Ls 3000,00, /pers. E/ par palīdzību Ls 5000,00. Par kādu summu īpašums pārdots, naudas izņemšanas brīdī no /pers. B/ konta viņš neesot zinājis.

Tiesa uzskata, ka bez šādām apsūdzētā liecībām tas, ka viņš ir vainīgs noziedzīga nodarījuma izdarīšanā tādā apjomā, kā tas norādīts augstāk spriedumā, pierādīts ar cietušā un liecinieku liecībām, kā arī ar visiem citiem kriminālprocesa laikā iegūtajiem un tiesas sēdē pārbaudītajiem pierādījumiem to kopumā un savstarpējā sakarībā.

No /pers. B/ 2008.gada 19.novembra iesnieguma protokola redzams, ka viņš 2008.gada 23.septembrī pie zvērinātas notāres Valsts amatpersona izdevis ģenerālpilnvaru rīkoties ar viņa īpašumu /Nosaukums A/, kas atrodas /adrese/. Pircēju atradusi līdzīpašniece /pers. A/, un viņam pienācies no šī īpašuma pārdošanas Ls 65.000,00. Īpašuma pircējs /pers. D/ viņa SEB bankas kontā ieskaitījis Ls 20.000,00. Bet naudu Ls 19.900,00 no viņa bankas konta, pamatojoties uz ģenerālpilnvaru Nr.6282, noņēmis /pers. A/, to piesavinājies un iztērējis savām vajadzībām (lietas 1.sējuma 4.lapa).

Tiesas sēdē cietušais /pers. B/ uzturēja iesniegto kaitējuma kompensāciju un liecināja, ka viņam bijis /adrese//Nosaukums C/ kopīpašums ar /pers. A/, kuru uzņēmies palīdzēt pārdot /pers. A/. Viņš uzrakstījis /pers. A/ pilnvaru šī īpašuma pārdošanai un vienojušies, ka viņš samaksās /pers. A/ 3% no īpašuma pārdošanas summas. Tomēr /pers. A/ neko pie pārdošanas neesot izdarījis. Kā starpnieks šo īpašumu pārdevis /pers. D/, kurš atvēris SEB bankā uz viņa vārda kontu un ieskaitījis tajā Ls 20.000,00. To, ka konts atvērts un /pers. D/ tur ieskaitījis naudu, uzzinājis viņa dēls /pers. F/. Bet, kad aizbraukuši uz banku, nauda jau bijusi izņemta. Viņam tikusi izsniegta bankas izdruka, kur redzams, ka kontā palikuši tikai Ls 80,00. Pilnvarā bijis rakstīts, ka /pers. A/ ir tiesības pārdot īpašumu un saņemt naudu, bet neesot bijis tiesību naudu izņemt no viņa konta. Kad devies pie /pers. A/, /pers. A/ teicis, lai neuztraucas, ka nauda atrodas Rīgā policijas seifā. Kad vēl vairākas reizes /pers. A/ pieprasījis atdot naudu, konkrētu atbildi neesot saņēmis, tādēļ vērsies policijā. Viņam nodarīts mantiskais kaitējums Ls 19.920,00 apmērā, kas neesot atlīdzināts (lietas 1.sējuma 232.-233.; 2.sējuma 15.lapa).

No 2008.gada 23.septembrī notariāli apliecinātās ģenerālpilnvaras Nr.6282 kopijas redzams, ka /pers. B/ pilnvaro /pers. A/ brīvi rīkoties ar /pers. B/ piederošo daļu no nekustamā īpašuma /Nosaukums A/, /adrese/, tostarp, rīkojoties /pers. B/ interesēs, saņemt samaksu par nekustamo īpašumu (lietas 1.sējuma 25.lapa).

Saskaņā ar liecinieka /pers. D/ pirmstiesas procesā sniegto liecību, kas nolasīta tiesas sēdē atbilstoši Kriminālprocesa likuma 501.panta 4.punkta noteikumiem, ka 2008.gada pavasarī no kāda sava paziņa viņš uzzinājis, ka /adrese/tiek pārdots nekustamais īpašums /Nosaukums A/. Viņš pats nevēlējies iegādāties šo īpašumu, bet bijis gatavs pildīt starpnieka lomu. Šajā sakarā iepazinies ar /pers. B/, bet pirms tam iepazinies ar /pers. A/, kurš teicis, ka īpašuma pārdošanā ir /pers. B/ pilnvarota persona. Iesaistījies īpašuma pārdošanas procesā un atradis pircēju, pārdevis īpašumu. /pers. B/ vēlējies, lai no saņemamās naudas summas Ls 20.000,00 tiek pārskaitīti uz bankas kontu. Viņš atvēris kontu SEB bankā uz /pers. B/ vārda un pārskaitījis Ls 20.000,00. Tā kā viņš /pers. B/ neesot varējis sazvanīt, zvanījis /pers. B/ pilnvarotajai personai /pers. A/ un pateicis par ieskaitīto naudu. /pers. A/ atteicis, ka /pers. B/ ir blakus un /pers. A/ /pers. B/ pateiks (lietas 1.sējuma 62.-65.lapa).

No SEB bankas konta apskata redzams, ka 2008.gada 24.oktobrī /pers. D/ saskaņā ar pirkuma līgumu /pers. B/ kontā ieskaitījis Ls 20.000,00. Laika posmā no 2008.gada 27.oktobra līdz 2008.gada 12.novembrim /pers. A/ no /pers. B/ konta sešās reizēs, pamatojoties uz ģenerālpilnvaru Nr.6282, izņēmis kopsummā Ls 19.900,00, vienlaikus iztērējot no minētā konta kopumā Ls 19,90 komisijas maksām sakarā ar skaidras naudas izmaksāšanu. Konta bilance, izmantojot /pers. B/ bankas karti, apskatīta 2008.gada 13.novembrī, un minētajā datumā veikta arī konta apskata apstrāde (lietas 1.sējuma 31.-32.lapa).

No 2008.gada 13.novembra notariāli apliecinātā paziņojuma par pilnvaras atsaukšanu kopijas redzams, ka /pers. B/ atsauc 2008.gada 23.septembrī /pers. A/ izdoto pilnvaru Nr.6282 (lietas 1.sējuma 28.lapa).

Tiesas sēdē liecinieks /pers. F/ liecināja, ka cietušais esot viņa tēvs. 2008.gadā uzradies pircējs /pers. D/. Bijusi noslēgta vienošanās, pirkšanas līgums. /pers. A/ dēls /pers. H/ /pers. D/ uzrakstījis pilnvaru. /pers. D/ īpašumu esot pārdevis tālāk. Kad /pers. H/ teicis, ka nauda esot ieskaitīta arī tēva kontā, aizbraukuši uz SEB banku Ogrē. Tēvam bankā izsniegta bankas karte, izgājuši no bankas, turpat bijis bankomāts, tēvs ielicis karti bankomātā, redzējis, ka atlikuma summa ir Ls 80,00. Tēvs bijis sašutis. Iegājuši atpakaļ bankā. Tēvam izgatavota konta izdruka, kur bijis redzams, ka /pers. A/ izņēmis naudu no tēva konta. Kontā palikuši tikai Ls 80,00. Tad braukuši pie /pers. A/, kurš teicis, ka nauda ir drošā vietā, ka to atdošot. Tēvs gājis vēl citas reizes arī, bet naudu nedabūjis. Vienošanās ar /pers. A/ bijusi par 3% no pārdošanas summas. Īpašuma cenas mainījušās, jo pakāpeniski augušas nekustamā īpašuma cenas, bijušas pat „uzlēkušas" līdz Ls 180.000,00, bet summa Ls 200.000,00 tajā laikā bijusi utopiska. Tēvs teicis, ka maksās 3% /pers. A/ neskatoties uz to, ka nekas neesot darīts. Tā bijusi mutiska vienošanās (lietas 1.sējuma 233.lapa).

Tiesas sēdē lieciniece /pers. A/ liecināja, ka viņai ar brāli – cietušo /pers. B/ bijis kopīpašums /adrese/, /Nosaukums A/. Brālis 2005.gadā atvedis pie viņas kārtot šī īpašuma lietas /pers. A/, kuram bijusi vajadzīga pilnvara. Aizkrauklē nokārtojuši pilnvaru, bet nekas nenoticis. /pers. A/ sācis viņu ignorēt, /pers. A/ teicis, ka viņai tur nekas nepiederot. Pēc tam viņa braukusi uz Rīgu un atsaukusi pilnvaru. /pers. A/ nepaticis, ka pircēji braukuši pie viņas, gribējis pārdot dārgāk. /pers. A/ noteicis īpašuma cenu Ls 200.000,00, bet pircēji nevēlējušies šo īpašumu par šādu summu pirkt. Minētā īpašuma lietas turpinājis kārtot /pers. D/, kuram viņa iedevusi pilnvaru, un domājot, ka pilnvarojis /pers. D/ arī /pers. B/. Par pārdoto īpašumu /pers. D/ viņai pārskaitījis naudu uz viņas bankas kontu. Viņa zinot, ka arī /pers. B/ /pers. D/ pārskaitījis Ls 20.000,00, un dzirdējusi, ka Ls 20.000,00 izņēmis /pers. A/ (lietas 1.sējuma 274.-276.lapa; 2.sējuma 15.-16.lapa).

No liecinieka /pers. D/ pirmstiesas procesā sniegtās liecības arī redzams, ka pārējo naudas summu /pers. B/ vēlējies saņemt skaidrā naudā, un viņš /pers. B/ Ls 40.000,00 vēlāk arī atdevis. Noteiktu naudas summu viņš pārskaitījis arī /pers. A/. Pirms īpašuma pārdošanas /pers. A/ saistībā ar īpašuma pārdošanas izdevumiem /pers. B/, kurš kārtējo reizi atradies alkohola reibumā, klātbūtnē paskaidrojis, ka /pers. A/ pienākas 3% no visas summas un plus advokāta izdevumi – kopā sanākot ap Ls 20.000,00. Uz viņa jautājumu /pers. B/ atbildējis, ka neesot nekādu problēmu no saņemtajiem Ls 60.000,00 atdot /pers. A/ Ls 20.000,00. Savukārt nākamajā dienā pēc tam, kad /pers. B/ parakstījis pilnvaru, uz viņa jautājumu, vai apzinās, ka no saņemtajiem Ls 60.000,00 būs jāatdod Ls 20.000,00 /pers. A/, /pers. B/ atbildējis, ka tādu summu /pers. A/ negrasās atdot (lietas 1.sējuma 62.-65.lapa).

Tiesas sēdē liecinieks /pers. E/ liecināja, ka /pers. B/ viņam savulaik jautājis, vai viņš nezinot cilvēku, kas varot palīdzēt ar īpašuma pārdošanu, un viņš piesaistījis /pers. A/. /pers. A/ un /pers. B/ bijusi runa, ka īpašumu pārdos par Ls 200.000,00, no šīs summas 5%

un izdevumi par tiesām, citi izdevumi saistīti ar dokumentu kārtošanu un braukāšanu tikšot atlīdzināti. Bijušas reizes, kad viņš piebraucis parādīt klientiem īpašumu, un viņš 2008.gada novembrī par palīdzību no /pers. A/ saņēmis Ls 5000,00. /pers. A/ arī advokātam Valsts amatpersona maksājis par darbu, to viņš esot redzējis. /pers. A/ par šo darījumu saņēmis ap Ls 20.000,00. Par to runājis pats cietušais, ka viņam tāda naudas summa esot pazudusi, bet pats viņš nezinot (lietas 1.sējuma 233.-234.lapa).

Tiesas sēdē liecinieks /pers. G/ liecināja, ka /pers. A/ vērsies pie viņa pēc dažādām juridiskām konsultācijām un padomiem. Kādu dienu vērsies ar lūgumu atrisināt juridisku jautājumu, kas saistīts ar paziņu /pers. B/, kas skarot /pers. B/ īpašuma tiesības uz zemes gabalu /Nosaukums A/, kas atrodoties /adrese/. Viņš iesaistījies dažādu ar šo īpašumu saistīto juridisko jautājumu risināšanā. Izrādījies, ka šajā laika posmā visi īpašnieki vienojušies, ka to zemes gabalu vajadzētu pārdot. Viņš sapratis, ka bijusi vienošanās starp /pers. B/ un /pers. A/, ka /pers. B/ segs visus izdevumus, bet /pers. B/ neko neesot samaksājis. Lai nebūtu strīdu, viņš piedāvājis sastādīt saistību rakstu, kas ticis arī izdarīts, un to /pers. B/ arī parakstījis. 2006.gada 19.februārī sagatavotajā un parakstītajā parādsaistību rakstā tikusi norādīta minimālā īpašuma pārdošanas summa Ls 200.000,00 un norādīta pirms tam mutiskā vienošanās par 15% no pārdotās summas, kas esot par visiem izdevumiem, kas izveidojušies 4 gadu laikā. Viņš sapratis, ka vienošanās tiks pildīta tad, kad tiks pārdots nekustamais īpašums, bet nosacījumi, kādā veidā /pers. B/ maksās, neesot bijuši (lietas 1.sējuma 276.-279.lapa).

No 2006.gada 19.februāra parādsaistību raksta redzams, ka /pers. B/ apņemas apmaksāt visus maksājumus /pers. A/, ko viņš veicis /pers. B/ uzdevumā pēc pilnvaras (..). Maksājumi kopsummā sastāda 15% no nekustamā īpašuma pārdošanas summas ne zemākas par cenu Ls 200.000,00 (lietas 1.sējuma 130., 149., 160.lapa).

Tiesa uzskata, ka ar iepriekš minētajiem pierādījumiem to kopumā un savstarpējā sakarībā apstiprinās, ka /pers. A/ izdarīja Krimināllikuma 179.panta 3.daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, jo apsūdzētais, izmantojot cietušā izsniegto ģenerālpilnvaru, kur norādītas arī tiesības saņemt samaksu par nekustamo īpašumu, mantkārīgu motīvu vadīts, pretēji cietušā interesēm, cietušajam nezinot, pēc naudas Ls 19.900,00 apmērā izņemšanas no cietušā konta izņemto naudu neatdeva cietušajam, bet piesavinājās un rīkojās ar to pēc saviem ieskatiem, nodarot cietušajam tālāk šajā spriedumā norādīto mantisko kaitējumu.

Saskaņā ar likuma „Par Krimināllikuma spēkā stāšanās laiku un kārtību" 20.pantu atbildība par noziegumu, kas izdarīts lielā apmērā iestājas, ja nozieguma priekšmeta kopējā vērtība nodarījuma izdarīšanas brīdī nav bijusi mazāka par 50 tai laikā valstī noteikto minimālo mēnešalgu kopsummu. Laika posmā no 2008.gada 1.janvāra līdz 2009.gada 1.janvārim minimālās mēneša algas apmērs bija Ls 160,00. Tā kā lielu apmēru sastāda naudas summa jau no Ls 8000,00, ir pamats atzīt, ka noziedzīgais nodarījums izdarīts lielā apmērā.

Tiesa uzskata, ka konkrētos apstākļos /pers. A/ nebija nekāda pamata, turklāt vēl bez cietušā ziņas, izņemt no cietušā bankas konta naudu. Bet, ja jau tā tika izņemta kā samaksa par nekustamo īpašumu, tad arī visa bija jāatdod cietušajam.

Tikai pēc tam, ja rastos strīds par summu, kāda no cietušā /pers. B/ pienākas /pers. A/, tas risināms tiesiskā ceļā Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

Atzīmējams, ka arī lietā esošā ģenerālpilnvara Nr.6282 saskaņā ar tajā rakstīto dod tiesības pilnvarniekam tikai saņemt samaksu par nekustamo īpašumu, nevis to izlietot pēc saviem ieskatiem, turklāt nosaka rīkoties /pers. B/ interesēs, nevis pretēji tām.

Minētajā pilnvarā arī skaidri norādīts, ka /pers. A/ ir pilnvarots brīvi rīkoties ar cietušajam piederošā īpašuma daļu, nevis ar saņemto samaksu par to.

Atbilstoši Civillikuma 2304.panta noteikumiem pilnvarnieks nedrīkst gūt no lietas peļņu sev pašam, bet viņam viss, ko viņš ar pilnvarojumu ieņēmis vai dabūjis, izņemot tikai to, ko pilnvarotājs no tā viņam piešķīris, kā arī visas uz uzdevuma pamata iegūtās lietas, tiesības un prasības, jāatdod pilnvarotājam, neizņemot arī to, ko viņš aiz maldības vai pārkāpjot pilnvarojumu saņēmis vairāk nekā pienācies. Turklāt pilnvarniekam jāatdod savam pilnvarotājam arī saņemtā vai saņemamā peļņa, augļi un procenti, kā arī viss, kas viņam bijis uzticēts uzdevuma izpildīšanai. Turklāt Civillikuma 2305.pants paredz, ka pilnvarniekam jādod savam pilnvarotājam norēķins par uzdevuma izpildīšanu un sevišķi par visiem pie tam bijušiem ieņēmumiem un izdevumiem. Turklāt Civillikuma 2300.pantā paredzēts, ka pilnvarnieks nedrīkst pārkāpt viņam dotā uzdevuma robežas, un viņam jārīkojas vispirms pēc pilnvarotāja norādījumiem. Civillikuma 2301.panta 1.daļā noteikts, ka gadījumos, ja914

nav noteiktu norādījumu, pilnvarniekam, kaut tas arī būtu pat universālpilnvarnieks (Civillikuma 2291.pants), jārīkojas nevis vienīgi pēc savas iegribas, bet tā, kā attiecīgā gadījumā, domājams, rīkotos pats pilnvarotājs, lai lietu visizdevīgāki nobeigtu; ģenerāl- un speciālpilnvarnieki drīkst uzsākt tikai tādu darbību, ko prasa viņiem uzdotās lietas raksturs un kas stāv ar to nepieciešamā sakarā..

Izņemot naudu no cietušā konta bez cietušā ziņas, /pers. A/ ir rīkojies pretēji cietušā interesēm. Turklāt konstatējams, ka krimināllietas materiālos (un to tiesas sēdē neapstrīdēja arī pats apsūdzētais) ir pretrunīgas ziņas par /pers. A/ pienākošās atlīdzības lielumu. Tādējādi apstākļos, kad apsūdzētais uz naudas izņemšanas brīdi nebija informēts, par kādu naudas summu konkrēti tika pārdota /pers. B/ piederošā nekustamā īpašuma daļa, /pers. A/ arī konkrēti nebija zināma naudas summa, uz kādu viņš procentuāli varētu pretendēt, ievērojot vienošanos ar cietušo.

Atzīmējams, ka sākotnēji pirmstiesas procesa laikā, 2008.gada 9.decembrī būdams nopratināts kā aizdomās turētais, /pers. A/ ir liecinājis, ka pretendējis uz Ls 20.000,00 gadījumā, ja īpašums tiks pārdots par Ls 200.000,00. Turklāt viņš saņemtu no katra – /pers. B/ un /pers. A/ pa Ls 10.000,00. Kad viņam piezvanījis /pers. D/ un paziņojis, ka par īpašuma pārdošanu /pers. B/ kontā ieskaitījis Ls 20.000,00, viņš neesot zinājis, par kādu naudas summu īpašums pārdots. Viņš devies pie /pers. B/, lai pateiktu, ka uz /pers. B/ konta ir pārskaitīti Ls 20.000,00, bet /pers. B/ bijis stiprā alkohola reibumā un nesapratis viņa teikto. Tad viņš nolēmis, ka šī nauda pienākas viņam, jo viņš vairākus gadus staigājis pa tiesām, meklējis īpašuma pircējus, tērējis savu laiku. Un tas, ka viņš neesot piedalījies pie hipotēkas noņemšanas un īpašuma pārdošanas, neesot viņa vaina, jo viņam neesot bijusi izdota attiecīgi pareizi noformēta pilnvara. Un viņš neesot vainīgs pie tā, ka /pers. B/ pēkšņi visas pārdošanas lietas kārtojis viņam nezinot. Un, ja visu apsverot, /pers. D/ kā

starpnieku sameklējis viņš. Vairākās reizēs uz ģenerālpilnvaras pamata izņēmis bankā pārskaitīto naudu, jo lielāku summu izņemšana bankā jāpiesaka, un iztērējis savām vajadzībām. Uzreiz pēc 18.novembra /pers. B/ atnācis pie viņa ciemos, abi nedaudz iedzēruši, un viņš pateicis /pers. B/, ka uz ģenerālpilnvaras pamata izņēmis Ls 19.900,00 un uzskata, ka šo naudu godīgi nopelnījis. /pers. B/ tam piekritis un teicis, ka brauks pie /pers. A/ un teiks, lai pusi no šīs summas /pers. A/ atdod /pers. B/ (lietas 1.sējuma 123.-127.lapa).

Tiesa uzskata, ka jau no šīs /pers. A/ liecības redzams, ka norādītā it kā apsūdzētajam pienākošās naudas summa Ls 20.000,00 ir minēta tikai, lai attaisnotu nozieguma izdarīšanu. Ievērojams, ka uz Ls 20.000,00 /pers. A/ saskaņā ar viņa paša liecību varēja pretendēt, ja īpašums būtu pārdots par Ls 200.000,00.

Vienlaikus lietā atrodamas liecības, kas norāda uz to, ka /pers. A/ pēc īpašuma pārdošanas pienāktos 3% no īpašuma pārdošanas summas. Turklāt ir liecības par 5% atlīdzību, par 3% un papildus tam advokāta pakalpojumu atlīdzību, kā arī rakstveida parādsaistību raksts, kur norādīts, ka cietušais apņemas apmaksāt /pers. A/ procentuāli no īpašuma pārdošanas summas maksājumus, kas cietušā uzdevumā pēc pilnvaras veikti sakarā ar /pers. B/ nekustamo īpašumu 15% apmērā.

Šādos apstākļos tiesa izslēdz no pirmstiesas procesā celtās apsūdzības norādi par to, ka starp /pers. A/ un /pers. B/ tika noslēgta arī mutiska vienošanās, ka pēc nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ pārdošanas un naudas saņemšanas /pers. B/ samaksās /pers. A/ 3% no saņemtās summas par pārdoto nekustamo īpašumu /Nosaukums A/, jo konkrēti šādas vienošanās atzīšanai nav pietiekami pierādījumu, turklāt konkrētos apstākļos šāda rakstura vienošanās pati par sevi neietekmē noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju.

Vienlaikus iepriekš minētais apstiprina, ka apsūdzētajam nebija tiesiska pamata uzskatīt, ka viņam pēc /pers. B/ piederošās īpašuma daļas pārdošanas, turklāt vēl apstākļos, kad /pers. A/ savu pilnvarojumu /pers. A/ jau bija atsaukusi, pienākas tieši Ls 20.000,00.

Atzīmējams, ka neviena no lietā liecinošajām personām nav norādījusi, ka cietušais ar apsūdzēto būtu vienojies par nosacījumiem, kā notiks apsūdzētajam pienākošās atlīdzības samaksa. Turklāt arī saskaņā ar 2006.gada 19.februāra saistībā ierakstīto cietušais apņemas samaksāt apsūdzētajam norādītajā rakstā minētos izdevumus, nevis apsūdzētais pats, cietušajam nezinot, paņem tos no cietušā konta (piemēram, lietas 1.sējuma 149.lapa).

Tādēļ apsūdzētā tiesas sēdē paustā pārliecība, ka cietušā kontā ieskaitītā nauda pienākas viņam, noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju neietekmē.

Tiesa uzskata, ka šīs krimināllietas ietvaros nav risināms jautājums par to, vai augstāk pieminētais parādsaistību raksts ir viltots vai ne. Konkrētajos apstākļos, ievērojot to, ka par tāda rakstīšanu ir liecinājis gan /pers. A/, gan arī liecinieks /pers. G/, lietas ietvaros tas papildus rada šaubas par to, ka starp cietušo un apsūdzēto pastāvējusi mutiska vienošanās par atlīdzību /pers. A/ tikai 3% apmērā no īpašuma pārdošanas summas.

Turklāt tiesa izslēdz no pirmstiesas procesā celtās apsūdzības arī norādi, ka par konta atvēršanu un naudas summas ieskaitīšanu /pers. A/ informēja /pers. B/ tikai pēc minētās naudas summas prettiesiskas iegūšanas, ne tikai tādēļ, ka arī šī norāde neietekmē noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju vai tā izdarīšanas apstākļus, bet arī tādēļ, ka tā nav atbilstoša lietā konstatētajam. Faktiski no lietā esošajiem pierādījumiem redzams, ka /pers. B/ par naudas izņemšanu uzzinājis jau 2008.gada 13.novembrī, kad arī ieguvis konta apskatu un devies pie /pers. A/, no kura saņēmis atbildi, ka nauda atrodas drošā vietā.

Līdz ar to konstatējams, ka /pers. A/ cietušo faktiski nav informējis par konta atvēršanu, naudas ieskaitīšanu kontā, bet pēc tam, kad cietušais minēto konstatējis, tikai attaisnojies sakarā ar naudas izņemšanu, ka tā atrodas drošā vietā, Rīgā policijas seifā. Šādos apstākļos apsūdzētā pirmstiesas procesā sniegtā liecība, ka pēc 18.novembra /pers. B/ ieradies pie viņa un akceptējis naudas izņemšanu un paturēšanu, nav atzīstama par ticamu, vēl jo mazāk apstākļos, kad 2008.gada 19.novembrī plkst.11.20 /pers. B/ rakstījis policijā iesnieguma protokolu par /pers. A/ pretlikumīgo rīcību (lietas 1.sējuma 4.lapa).

Visbeidzot tiesa uzskata, ka tiesas izmeklēšanas laikā nav apstiprinājusies pirmstiesas procesā uzrādītā apsūdzība daļā par to, ka /pers. A/ izdarījis arī naudas *izšķērdēšanu* Krimināllikuma 179.panta izpratnē.

Saskaņā ar krimināltiesību doktrīnu izšķērdēšana ir īpašs piesavināšanās gadījums, kad uzticētā vai pārziņā esošā manta pēc tās prettiesiskas paņemšanas tūlīt tiek atsavināta, patērēta vai citādi izlietota. Turpretī citos piesavināšanās gadījumos personai uzticētā vai viņas pārziņā esošā manta pēc tās prettiesiskas paņemšanas kādu laiku atrodas šīs personas nelikumīgā valdījumā, un šajā laikā viņa ar to rīkojas pēc saviem ieskatiem *(U.Krastiņš, V.Liholaja, A.Niedre. Krimināltiesības. Sevišķā daļa. Trešais papildinātais izdevums. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2009, 399.lpp.)*.

Konkrētajā gadījumā tiesa saskata „citu" piesavināšanās gadījumu, jo cietušā manta tika prettiesiski paņemta vairākās reizēs, turklāt lietā nav konkrētu ziņu, ka tūlīt pēc tās paņemšanas arī izlietota, kad un kā konkrēti tā visa iztērēta. Apsūdzētais to prettiesiski ieguva, izņemdams no cietušā konta, izmantojot cietušā izsniegto ģenerālpilnvaru, un neatdodams cietušajam, rīkojoties ar to pēc saviem ieskatiem.

Cietušais /pers. B/ tiesas sēdē uzturēja mantiskā kaitējuma kompensācijas pieteikumu kopsummā par Ls 19.920,00, kāds tas pieteikts arī pirmstiesas procesa laikā (lietas 1.sējuma 4., 13., 211.lapa). Lietā konstatējams, ka laika posmā no 2008.gada 27.oktobra līdz 2008.gada 12.novembrim /pers. A/ no /pers. B/ konta noņēma kopsummā Ls 19.900,00 un to piesavinājās, vienlaikus iztērējot no cietušā /pers. B/ konta Ls 19,90 komisijas maksām sakarā ar skaidras naudas izmaksāšanu (lietas 1.sējuma 31.-32.lapa), tā nodarot cietušajam mantisku kaitējumu kopumā Ls 19.919,90 apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis. Saskaņā ar Civillikuma 1775.pantu katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina. Saskaņā ar Civillikuma 1792.pantu paredzēts, ja zaudējumu atlīdzības prasījums izriet nevis no līgumiskās saistības pārkāpuma, bet no darbības, kas pati par sevi bijusi prettiesīga,

tad zaudējuma vērtējums samērojams ar priekšmeta vērtību zaudējuma nodarīšanas laikā.

Apsūdzētā /pers. A/ prettiesiskas rīcības rezultātā cietušajam /pers. B/ nodarīts mantisks kaitējums un, ievērojot Kriminālprocesa likuma 350.-353.panta noteikumus, tā kā zaudējums nav atlīdzināts, cietušā kompensācijas pieteikums apmierināms Ls 19.919,90 apmērā un minētā naudas summa piedzenama no apsūdzētā cietušā labā. Savukārt summa Ls 0,10 ir iztērēta par bilances apskatu, ko veicis pats cietušais (lietas 1.sējuma 32.lapa), tādēļ šajā daļā kompensācijas pieteikums nav apmierināms.

Bet, ja cietušais uzskata, ka ar kompensāciju nav atlīdzināts viss radītais kaitējums, viņam ir tiesības prasīt kaitējuma atlīdzināšanu tā neatlīdzinātajā daļā Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā, kā tas noteikts Kriminālprocesa likuma 350.panta 3., 4., 5.daļā.

Nosakot sodu /pers. A/, tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 46. un 35.panta noteikumiem (likuma redakcijā līdz 2013.gada 1.aprīlim) ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, konkrētos lietas apstākļus, vainīgā personību, kā arī to, ka atbildību mīkstinošo un atbildību pastiprinošo apstākļu nav.

/pers. A/ saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta 5.daļu izdarījis sevišķi smagu noziegumu, agrāk 3 reizes tiesāts, bet sodāmība dzēsta, no dzīves vietas 2008.gadā raksturots neitrāli, ir pensionārs, apgādājamu personu nav, psihiatra un narkologa uzskaitē neatrodas, konstatējams pasliktināts fiziskās veselības stāvoklis (lietas 1.sējuma 185.-189., 192.-193., 195.-196., 198., 239., 252., 253., 256., 262.-265., 270.-273., 284.-285., 288.lapa; 2.sējuma 4., 5., 60.-63.lapa). Izvērtējot apsūdzēto raksturojošās ziņas, viņa liecību un sniegtās atbildes uz tiesas un procesā iesaistīto personu jautājumiem kopumā, tiesai nerodas šaubas par /pers. A/ pieskaitāmību.

Tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 47. un 48.pantā noteikto nekonstatē /pers. A/ atbildību mīkstinošos un atbildību pastiprinošos apstākļus.

Vienlaikus, lemjot jautājumu par /pers. A/ nosakāmo sodu, jāņem vērā, ka ar 2013.gada 1.aprīli stājies spēkā 2012.gada 13.decembra likums „Grozījumi Krimināllikumā", ar kuru grozīta Krimināllikuma 179.panta 3.daļas sankcija, un, ja Krimināllikuma 179.panta 3.daļas sankcijā (likuma redakcijā līdz 2013.gada 1.aprīlim) bija noteikts tikai sods brīvības atņemšanas veidā uz laiku no 6 gadiem līdz 15 gadiem, konfiscējot mantu, tad pašreiz spēkā esošajā redakcijā pēc Krimināllikuma 179.panta 3.daļas var piespriest brīvības atņemšanu uz laiku no 3 mēnešiem līdz 10 gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un probācijas uzraudzību uz laiku līdz trim gadiem vai to nenoteikt.

Turklāt 2012.gada 13.decembra likuma „Grozījumi Krimināllikumā" pārejas noteikumu 6.punktā noteikts: „Ja par attiecīgo noziedzīgo nodarījumu Krimināllikumā pēc šā likuma spēkā stāšanās dienas paredzēta zemāka brīvības atņemšanas soda minimālā robeža, tiesa to ņem vērā, nosakot brīvības atņemšanas sodu."

Tiesa, ievērojot nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, to, ka no noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīža pagājis ilgāks laika posms, un nav ziņu, ka bez spriedumā minētā /pers. A/ vēl būtu pieļāvis kādu likumpārkāpumu, gūst pārliecību, ka sodu neizciešot, apsūdzētais turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus, un viņam iespējams piemērot Krimināllikuma 55.panta nosacījumus un notiesāt ar brīvības atņemšanu nosacīti.

Ievērojot to, ka /pers. A/ pirmstiesas procesā drošības līdzeklis nav bijis izraudzīts, un šobrīd tiesai nav pamata uzskatīt, ka apsūdzētais izvairīsies no sprieduma izpildes, tiesa uzskata, ka /pers. A/ drošības līdzekli izraudzīties nav nepieciešams.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 511., 512., 520., 524., 527., 528., 529., 530.pantu, tiesa

n o s p r i e d a

atzīt par vainīgu /pers. A/, /personas kods/, noziedzīgā nodarījumā, kas paredzēts **Krimināllikuma 179.panta 3.daļā** (likuma redakcijā līdz 2013.gada 1.aprīlim) un sodīt **ar brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) gadiem, bez mantas konfiskācijas**.

Piemērojot Krimināllikuma 55.pantu, /pers. A/ ar brīvības atņemšanas sodu notiesāt nosacīti **ar pārbaudes laiku uz 2 (diviem) gadiem**, uzliekot pienākumu piedalīties probācijas programmās saskaņā ar Valsts probācijas dienesta norādījumiem.

/pers. A/ drošības līdzekli neizraudzīt.

Piedzīt no /pers. A/ cietušā /pers. B/ labā mantiskā kaitējuma kompensāciju Ls 19.919,90 (deviņpadsmit tūkstošus deviņi simti deviņpadsmit latus 90 santīmus).

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātai 10 dienu laikā pēc pilna sprieduma pieejamības dienas – *2013.gada 8.oktobra*, iesniedzot sūdzību vai prokurora protestu Zemgales apgabaltiesas Aizkraukles tiesu namā.

Tiesnesis (paraksts) V.Sprudzāns

NORAKSTS PAREIZS

Tiesnesis V.Sprudzāns

Aizkrauklē 08.10.2013.